

У групи докумената објављених на вебсајту викиликс и у пет угледних светских листова између уторка и среде, говори се између осталог о дубокој забринутости коју су изразили САД, Британија и Русија поводом могућности да исламистички екстремисти украду нуклеарни материјал из пакистанских нуклеарних постројења и тако направе просту атомску бомбу.

ВВС-јев дипломатски уредник каже тим поводом да објављена дипломатска преписка садржи више података о неуспелим америчким покушајима да дођу до обogaћеног уранијума из истраживачког реактора у Пакистану и врате га у САД одакле је стигао у Пакистан.

Преписка открива да је прошле јесени у Вазиристан, у штаб пакистанске војске, упућена мала група високо специјализованих америчких војника у оквиру "неборбене" мисије.

Ове две процедуре информације су - како страхују неки аналитичари - примери "сарадње високе осетљивости" каква се неће поновити пошто је у целини постала позната јавности.

Трка у наоружању на потконтиненту

Нова група докумената, из америчких поверљивих дипломатских извештаја, открива и растућу нервозу међу дипломатама због трке у наоружању између Индије и Пакистана.

Током ове године, према објављеним депешама, амерички амбасадор у Делхију је упозорио Вашингтон да би Индија "заиграла нуклеарни рулет" ако се икад одлучи да одговори на оно што доживљава као претњу да Пакистан спроведе план о брзој инвазији суседне Индије.

Британско обећање Америци

У трећој групи америчких поверљивих докумената објављеној од почетка недеље говори се и о томе да је Британија обећала да ће бранити интересе САД током истраге о чињеничном стању (тзв. Чилкотове истраге) - која је покренута у Британији како би се истражиле околности под којима се Британија ангажовала у рату у Ираку од 2003. године.

У једном од објављених докумената на Викиликсу се кажу да је ово обећање дато током састанка британских војних званичника и једне америчке делегације која је боравила у посети Британији.

Британски представници су рекли том приликом, стоји у процурелом дипломатском документу, да су "предузете мере" за заштиту америчких интереса.

Председник истражне комисије у Британији, лорд Чилкот, после овог састанка је изразио незадовољство јер није у стању да дође до неких докумената кључних за истрагу коју води.

Америка истаржује где документи "цуре"

Из Америке је у уторак јављено и да је Стејт департмент (америчка влада) укинуо војним структурама приступ једној од својих база података - пошто је укупно 250 хиљада дипломатских депеша "исцурило" и објављује се већ три дана за редом на сајту Викиликс и у светским медијима.

Власници сајта Викиликс нису открили свој извор информација, тј. ко им је омогућио да дођу до поверљиве дипломатске преписке Вашингтона, али је један амерички војник ухапшен под симњом да је умешан у одавање докумената.

Представник за штампу Стејт департмента је рекао да је приступ Пентагона поменутој бази владиних података само привремен.

Различита министарства америчке владе су почела да деле заједничке базе података више него раније, настојећи да тако делују усаглашеније после напада од 11. септембра 2001. на Њујорк и Вашингтон.

Асанж ван домашаја власти

И док медији у свету већ данима преносе дипломатску преписку САД са сајта викиликс, његов оснивач - по рођењу Аустралијанац - Џулијан Асанж се према неким извештајима крије у околини Лондона.

Интерпол је издао потерницу за Асанжом у којој се каже да га шведске власти траже ради саслушања у вези са оптужбама за сексуални преступ - што Асанж одбацује и поводом чега се жалио шведском суду.

Ова потерница, како се наглашава, није и налог за хапшење већ захтев за информације о томе где се Асанж тачно налази.

Истовремено, америчка влада појачава потрагу и анализира могућност покретања судског поступка против Асанжа и његовог интернет портала Викиликс.

Вашингтон тврди да је - уместо победе у борби за слободу информација - објављивање депеша обична крађа. Америчка влада размишља о могућности да против Асанжа покрене пред судом поступак на основу Закона о шпијунирању.

Џонатан Турли је професор права на америчком универзитету Џорџ Вашингтон, и рекао је поводом ове могућности ВВС-ју да тужиоцима неће бити лако да пронађу правну основу за гоњење Асанжа.

"Најочигленији закон који би могао да буде употребљен је Закон о шпијунирању из 1917. године од када је, међутим, Врховни суд усвојио одлуке којим је заштитио новинаре који објављују информације од националног значаја. Сам закон из 1917. је формулисан врло широко и односи се на свакога ко неовлашћено поседује информације које би могле да угрозе националну безбедност. Дакле овде би најважније могло да буде питање да ли је интернет портал Викиликс медиј као и неке новине. При томе је важно напоменути да су амерички судови традиционално наклоњени новинарима у оваквим случајевима а веома су опрезни када је реч о прављењу разлике између традиционалних и тзв. нових медија", објаснио је амерички професор права Џонатан Турли.

(BBC)